1209-SWS.092.4.2018 54706/18/MUS

Kraków, dnia 24 kwietnia 2018 r.

Skarbowa

Izba Administracji Skarbowej w Krakowie

1201-IWW.0921.3.2018

Naczelnik Urzędu Skarbowego Kraków-Nowa Huta os. Bohaterów Września 80 31-621 Kraków

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Na podstawie art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) pracownicy Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, starszy ekspert skarbowy Janusz Świderski i starszy ekspert skarbowy Wiesław Masłowiec, w oparciu o upoważnienia do kontroli nr 1201-IWW.0921.3.2018 z dnia 15 lutego 2018 roku wydane wz. Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie przez Zastępcę Dyrektora oraz nr 1201-IWW.0921.3.2018 z dnia 6 marca 2018 roku wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie (przedłużenie kontroli), przeprowadzili w dniach od 20 lutego do 15 marca 2018 roku (z przerwą starszego eksperta skarbowego Janusza Świderskiego w dniu 14 marca 2018 roku, łącznie dni roboczych 15 i z przerwą starszego eksperta skarbowego Wiesława Masłowca w dniach 21, 26, 27 i 28 lutego oraz 1 i 2 marca 2018 roku, łącznie dni roboczych 12) kontrolę problemową w trybie uproszczonym w zakresie: ***Kontrola prawidłowości przebiegu procesu egzekucyjnego za 2017 rok.***

Ogólna ocena realizacji zadań będących przedmiotem powyższej kontroli jest **pozytywna z nieprawidłowościami.** Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi dotyczące kontrolowanych zagadnień.

I. Kontrola prawidłowości przebiegu procesu egzekucyjnego.

W celu zbadania prawidłowości przebiegu procesu egzekucyjnego, kontrolerzy pobrali do kontroli 60 tytułów wykonawczych **obejmujących wszystkie rodzaje zaległości,**

ze sporządzonego przez Kierownika Działu, zestawienia obejmującego wszystkie tytuły wykonawcze które wpłynęły do organu egzekucyjnego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 roku - liczącego 5384 pozycje. Tytuły wykonawcze wytypowane zostały przy pomocy interwału, będącego ilorazem liczby tytułów wykonawczych które wpłynęły do organu egzekucyjnego w powyższym okresie i liczby 60.

Z pobranych do kontroli 60 sztuk tytułów wykonawczych większość 28 sztuk (46,6%) obejmowała zaległości podatkowe SM, 4 tytuły wykonawcze (6,7%) obejmowały zaległości w podatkach lokalnych SW, 17 tytułów wykonawczych (28,3%) obejmowało zaległości z tytułu składek ubezpieczeniowych, a 11 tytułów wykonawczych (18,4%) obejmowało pozostałe rodzaje należności. Z będących przedmiotem kontroli tytułów wykonawczych, 19 tytułów wykonawczych zamknięto poprzez wyegzekwowanie, 24 umorzono, zwieszono, przekazano innym organom. Natomiast w 17 przypadkach postępowanie egzekucyjne jest ciągle prowadzone. **W 36 na 60 (60%) analizowanych sprawach stwierdzono nieprawidłowości lub uchybienia.**

Organ egzekucyjny terminowo tj. w terminie 30 dni od wpływu do organu, ewidencjonował w systemie Egapoltax tytuły wykonawcze dotyczące należności Budżetu Państwa, natomiast w przypadku pozostałych wierzycieli aż *w 8 przypadkach na 13 skontrolowanych spraw* zostały one wprowadzone do systemu Egapoltax w terminie **od 42 do 99** dni od dnia ich wpływu do Urzędu. Opieszałość we wprowadzaniu tytułów wykonawczych nie przełożyła się, na terminowość wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Kontrolerzy, stwierdzili tylko 1 przypadek nieterminowego, tj. przekraczającego 60 dni, od daty zaewidencjonowania tytułu wykonawczego w systemie Egapoltax, wszczęcia postępowania egzekucyjnego – **w terminie 201 dni**. Ponadto stwierdzono 5 przypadków jego przewlekłego prowadzenia, wyrażającego się brakiem dokonywania czynności egzekucyjnych i przydziału tytułów wykonawczych do służby w terminie przekraczającym 180 dni tj. odpowiednio **219, 222, 223, 282 i 307 dni** – *co stanowi naruszenie zasady określonej w art. 12 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257), w związku z art. 18 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1201) oraz § 4 pkt 5 i 6 Instrukcji nr 9 z dnia 1 czerwca 2017 roku w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania Działu Egzekucji Administracyjnej w Urzędzie Skarbowym Kraków-Nowa Huta oraz § 6 pkt 3 i 4 poprzedzającej*

ją, Instrukcji nr 4 z dnia 1 marca 2016 roku w sprawie ustalenia rejonów egzekucyjnych oraz organizacji pracy zespołów egzekucyjnych na rejonach.

W trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego, Organ egzekucyjny poszukiwał majątku zobowiązanych, w oparciu o własne bazy danych, za pomocą systemu Ognivo oraz kierując zapytania do ogólnie przyjętych instytucji takie jak CEPiK, CIKW czy ZUS. Nie stwierdzono przypadków systemowego kierowania zapytań do innych instytucji oraz wykorzystania Internetu w celu poszukiwania majątku zobowiązanego, co zwłaszcza w przypadku zobowiązanych posiadających znaczne kwoty zaległości winno być praktykowane. Dodatkowo *w 3 przypadkach na 22 zaistniałe sytuacje,* stwierdzono brak stosowania art. 36 *ww. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,* w celu rzetelnego i aktualnego ustalenia stanu majątkowego zobowiązanego, a *w 6 przypadkach na 16 zaistniałych sytuacji* brak wykorzystania posiadanych i uzyskanych informacji o miejscu zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej zobowiązanego, faktu wynajmowania przez zobowiązanego mieszkania, rachunkach bankowych, samochodach i nieruchomości - *naruszając ww. zasadę określoną w art. 12 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 18 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.* Niepodejmowanie *w 3 przypadkach na 5 zaistniałych sytuacji* przewidzianych w art. 168e § 1 ww. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz *§ 6 pkt 3 i § 10 pkt 3 ww. Instrukcji* działań w przypadku braku otrzymania odpowiedzi od dłużnika zajętej wierzytelności na przesłane zajęcie świadczy także o nienależytym wykorzystaniu wiedzy organu o majątku dłużnika, jak również *stwierdzone w 1 przypadku* przydzielenie tytułu wykonawczego do służby pomimo posiadania wiarygodnych i sprawdzonych informacji o rachunku bankowym zobowiązanego na którym znajdują się środki.

Z uzyskanych informacji wynika, że zarówno w 2016 jak i 2017 roku nie były kierowane wnioski o upadłość/zakaz prowadzenia działalności, podobnie brak było w ww. okresie kierowanych wniosków o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych oraz o wpis do KRS daty wszczęcia egzekucji i wysokości pozostałych do wyegzekwowania kwot wobec podmiotu wpisanego do KRS. Dodatkowo, organ egzekucyjny w sposób niedostateczny korzystał ze stosowania środków egzekucyjnych w postaci egzekucji z ruchomości i nieruchomości (w 2016 roku dokonano zajęć 2 ruchomości i nie sprzedano żadnej, natomiast w 2017 dokonano zajęcia 1 ruchomości i również nie sprzedano żadnej. W 2016 roku dokonano natomiast zajęć 16 nieruchomości i sprzedano 1, a w 2017 roku zajęto 39 nieruchomości i nie sprzedano żadnej).

Również, w trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego, tytuły wykonawcze były przydzielane do służby. Mając na względzie rangę i wagę kontrolowanych zagadnień, należy stwierdzić, iż częstotliwość przydziału tytułów wykonawczych do służby nie budzi poważniejszych obaw, pomimo stwierdzonych *5 przypadków* braku uzasadnionego przydziału tytułu wykonawczego do służby. Niestety jakość dokonywanych w trakcie służby czynności pozostawia wiele do życzenia. Prawie wszystkie będące przedmiotem kontroli protokoły o stanie majątkowym – *stwierdzono w 9 przypadkach na 10 zaistniałych sytuacji* – zostały sporządzane przez egzekutorów w sposób bardzo pobieżny i nie zawierały wszystkich, informacji świadczących o stanie majątkowym zobowiązanego i źródłach jego dochodów - *powyższe stanowi naruszenie § 8 pkt 10 oraz § 11 pkt 12 ww. Instrukcji* oraz wytycznych Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, a także w większości relacji o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych - *w 7 przypadkach na 10 zaistniałych sytuacji* - stwierdzono brak ujęcia wszystkich informacji ustalonych w trakcie służby. Dodatkowo *stwierdzono w 1 przypadku* bardzo niepokojący fakt, polegający na braku reakcji Organu egzekucyjnego w przypadku odmowy udzielenia informacji przez zobowiązaną i okazania miejsca zamieszkania egzekutorowi.

Mając na względzie rangę i wagę kontrolowanych zagadnień oraz skalę stwierdzonych nieprawidłowości, wyrażających się między innymi przypadkami braku poszukiwania majątku, jego rzetelnego ustalania w protokołach o stanie majątkowym oraz nie wykorzystywania informacji o majątku już znalezionym, a także niedostateczne korzystanie z instrumentów prawnych mających na celu efektywny pobór należności jak również zabezpieczenie zaległości podatkowych, realizację zadań w powyższym zakresie należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

II. Umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 59 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji .

Z listy podatników z zaległościami podatkowymi, do których postępowanie egzekucyjne zostało umorzone przez organ egzekucyjny Naczelnika Urzędu Skarbowego Kraków Nowa Huta, wybrano 10 akt postępowań z wykorzystaniem interwału i=40. Nie stwierdzono istotnych uchybień i nieprawidłowości. Wobec powyższego kontrolowane zagadnienie oceniono **pozytywnie.**

III. Odnotowywanie czynności związanych z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym w tytule wykonawczym i systemie Egapoltax .

W trakcie kontroli prawidłowości realizacji powyższych 70 zagadnień, kontrolerzy dokonali sprawdzenia faktu odnotowywania w systemie Egapoltax czynności związanych z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym oraz zweryfikowali zgodność analizowanych dokumentów źródłowych z adnotacjami zawartymi w systemie, stwierdzając między innymi uchybienia polegające na nieodnotowywaniu *w 3 przypadkach na 18 zaistniałych sytuacji* w tytule wykonawczym faktu i daty doręczenia jego odpisu oraz *w 1 przypadku* na błędnym odnotowaniu w tytule wykonawczym i systemie Egapoltax daty doręczenia odpisu tytułu wykonawczego.

Stwierdzono ponadto fakt odnotowywania (*w 19 przypadkach na 47 zaistniałych sytuacji)* przez egzekutorów w systemie Egapoltax dodatkowych informacji dotyczących zobowiązanego i jego sytuacji majątkowej.

IV. Dokonywanie kontroli zewnętrznych egzekutorów.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej wynika, że **w całym kontrolowanym okresie Kierownik nie dokonał żadnej kontroli zewnętrznej egzekutorów.** Co więcej kontrole zewnętrzne nie były przeprowadzane od 2015 roku **co należy uznać za zjawisko niekorzystne i niepokojące.**

V. Kontrole funkcjonalne.

W 2017 roku przeprowadzono łącznie 10 kontroli funkcjonalnych których zakres obejmował m.in.: realizację zadań i czynności na podstawie wybranych spraw, efektywność postępowań egzekucyjnych, kontrola następcza, sposób prowadzenia egzekucji u największych dłużników. Wydawano zalecania pokontrolne i sprawdzano ich realizację. Wykonanie zadań w powyższym zakresie należy ocenić **pozytywnie.**

Zagadnienia opisane w punktach III i IV z uwagi na ich wagę i charakter nie zostały poddane ocenie cząstkowej, niemniej jednak miały wpływ na ocenę ostateczną.

Główną przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości był brak wystarczającej determinacji ze strony pracowników Działu Egzekucji Administracyjnej do poszukiwania oraz wykorzystywania otrzymywanych i posiadanych informacji o zobowiązanych, ich uznaniowość zarówno w interpretowaniu, jak i stosowaniu przepisów prawa oraz uregulowań wewnętrznych, a także nieprzestrzeganie ogólnych zasad dotyczących prowadzenia postępowania egzekucyjnego, połączony z brakiem dostatecznego nadzoru ze strony Kierownika komórki oraz Zastępcy Naczelnika Urzędu nadzorującego komórkę egzekucyjną.

Mając powyższe na względzie Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie zaleca:

1. Bezwzględnie przestrzegać obowiązujących przepisów prawa oraz uregulowań wewnętrznych.
2. W szerszym zakresie stosować środki egzekucyjne w postaci zajęć i sprzedaży ruchomości oraz sprzedaży nieruchomości.
3. Stosować, kiedy zachodzą do tego przesłanki, instrumenty prawne zabezpieczające zaległości w postaci kierowania wniosków o zakaz prowadzenia działalności /wniosków o upadłość oraz o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych.
4. Każdorazowo przydzielać tytuły wykonawcze do służby, w przypadku braku możliwości prowadzenia skutecznej egzekucji w oparciu o posiadane w bazach informatycznych dostępnych z urzędu informacje o składnikach majątkowych zobowiązanych.
5. Wzmóc nadzór ze strony Naczelnika Urzędu Skarbowego oraz Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej nad podległymi pracownikami poprzez częste i regularne kontrolowanie wykonywanych przez nich zadań, **również w terenie**. O stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowościach informować niezwłocznie pracowników, nakazując jednocześnie natychmiastową ich eliminację.
6. W przypadku braku realizacji poleceń przełożonych oraz braku przestrzegania przepisów – wyciągać konsekwencje służbowe.

Ponadto Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie informuje, że na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko.

Dodatkowo Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie na podstawie art. 49 w związku z art. 52 ust. 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej oczekuje informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma.

DYREKTOR
Izby Administracji Skarbowej w Krakowie
Tadeusz Gębas

Otrzymują:
1. Adresat
2. a/a